

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

“ 04 ” 09 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

для студентів 3 курсу

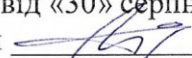
спеціальності	035 «Філологія»
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
спеціалізації:	035.065 Східні мови і література (переклад включно), перша - китайська
освітньої програми	035.065.01 МОВА І ЛІТЕРАТУРА (КИТАЙСЬКА)
спеціалізації:	035.069 Східні мови і література (переклад включно), перша - японська
освітньої програми	035.069.02 МОВА І ЛІТЕРАТУРА (ЯПОНСЬКА)

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 26.33/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я)
« 04 » 09 2023

Розробник: Світлана МЕРКУЛОВА, к.п.н., доцент кафедри лінгвістики та перекладу
Викладач: Лілія ВІННИКОВА, викладач кафедри лінгвістики та перекладу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу
Протокол від № 1 від «30» серпня 2023 року
Завідувач кафедри Андрій КОЗАЧУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (*керівником проектної групи*)
035.065.01 МОВА І ЛІТЕРАТУРА (КИТАЙСЬКА) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

01.09.2023 р.

Гарант освітньої програми (*керівник проектної групи*) Світлана ЦИМБАЛІ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (*керівником проектної групи*)
035.069.02 МОВА І ЛІТЕРАТУРА (ЯПОНСЬКА) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

01.09.2023 р.

Гарант освітньої програми (*керівник проектної групи*) Дмитро МОСКАЛЬОВ

Робочу програму перевірено « 01 » вересня 2023 року

Заступник декана
з науково-методичної
та навчальної роботи Марина ЗВЕРЕВА

Пролонговано:

На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання навчання та оцінювання	англійська, українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	16	16
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	12	12
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – сформувати у студентів навички володіння основними перекладацькими прийомами та принципами аспектного перекладу, а також навички застосування перекладацьких стратегій і технік.

Завдання дисципліни:

Сформувати у студентів наступні **компетенції**:

ЗК4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати японську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів японською мовою.

ФК9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ФК10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК12 Здатність до організації ділової комунікації

ФК13 Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;

ФК14 Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

ФК15 Інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

ФК16 Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає: знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії.

ФК17 Інформаційна комунікативно – технічна компетенція: обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних;

ФК18 Перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом;

3. Результати навчання за дисципліною

По закінченню курсу очікується практичне застосування наступних знань та розумінь:

ПРН5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН10 Знати норми літературної мови та вміння їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14 Використовувати японську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та

нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН20 Володіти мовою фаху на рівні B2/C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання;

ПРН21 Застосовувати знання та вміння у перекладацькій практиці з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій;

ПРН22 Застосовувати теорії і володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу, складати різні види планів для організації процесу навчання японською мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу у школі та специфіку професійної викладацької діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:				Модульний	Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні		
5 семестр.							
Змістовий модуль 1. Лексичні аспекти перекладу: транскодування, лексико-семантичні трансформації та їхнє практичне застосування.							
Т.1. Переклад власних та географічних назв. Транскодування.	6			4			2
Т.2. Переклад інтернаціоналізмів, запозичень, термінів. Калькування.	8			4			4
Т.3. Переклад стійких та ідіоматичних виразів. Компенсація.	6			4			2
Т.4. Лексико-семантичні перетворення у тексті. Конкретизація. Генералізація. Модуляція.	8			4			4
Модульний контроль	2					2	
Разом у V семестрі	30			16		2	12
6 семестр							
Змістовий модуль 2. Граматичні аспекти перекладу. Лексико-граматичні та синтаксичні трансформації, їхнє практичне застосування.							
Т.5. Антонімічний переклад на лексичному і морфологічному рівні.	8			4			4
Т.6. Переклад морфологічних категорій (час, стан тощо). Граматична заміна, додавання, вилучення.	8			4			4
Т.7. Синтаксичні Перетворення У Тексті. Транспозиція, Членування, Об'єднання. Перетворення.	6			4			2
Т.8. Граматичні аспекти перекладу: узагальнення.	6			4			2
Модульний контроль	2					2	
Разом у VI семестрі	30			16		2	12
Усього	60			32		4	24

5. Програма навчальної дисципліни СЕМЕСТР V

Змістовий модуль 1. Лексичні аспекти перекладу: транскодування, лексико-семантичні трансформації та їхнє практичне застосування.

Тема 1. Переклад власних та географічних назв. Транскодування.

1. Труднощі перекладу власних та географічних назв.
2. Застосування транскрипції у перекладі назв.
3. Застосування транслітерації у перекладі назв.
4. Застосування традиційної репродукції у перекладі назв.
5. Виконання вправ із перекладу власних та географічних назв із застосуванням транскодування.

Тема 2. Переклад інтернаціоналізмів, запозичень, термінів. Калькування.

1. Труднощі перекладу інтернаціоналізмів та запозичень.
2. Труднощі перекладу термінів.
3. Калькування у перекладі інтернаціоналізмів та термінів.
4. Переклад тексту, що містить відповідні лексичні одиниці.

Тема 3. Переклад стійких та ідіоматичних виразів. Компенсація.

1. Труднощі перекладу стійких та ідіоматичних виразів.
2. Еквівалентний підхід у перекладі стійких та ідіоматичних виразів.
3. Аналоговий підхід у перекладі стійких та ідіоматичних виразів.
4. Описовий переклад для стійких та ідіоматичних виразів.
5. Компенсація у перекладі стійких та ідіоматичних виразів.
6. Переклад тексту, що містить стійкі та ідіоматичні вирази.

Тема 4. Лексико-семантичні перетворення у тексті. Конкретизація. Генералізація. Модуляція.

1. Застосування конкретизації у перекладі лексичних одиниць.
2. Виконання вправ на застосування конкретизації. Переклад тексту.
3. Застосування генералізації у перекладі лексичних одиниць.
4. Застосування модуляції у перекладі лексичних одиниць.

СЕМЕСТР VI

Змістовий модуль 2. Граматичні аспекти перекладу. Лексико-граматичні та синтаксичні трансформації, їхнє практичне застосування

Тема 5. Антонімічний переклад на лексичному і морфологічному рівні.

1. Лексичні та морфологічні конструкції, що потребують антонімічного перекладу.
2. Принципи застосування антонімічного перекладу
3. Виконання вправ на застосування антонімічного перекладу.
4. Переклад тексту.

Тема 6. Переклад морфологічних категорій (час, стан тощо). Граматична заміна, додавання, вилучення.

1. Переклад часових конструкцій.
2. Переклад конструкцій активного та пасивного стану.
3. Переклад умовних конструкцій.
4. Граматична заміна, додавання та вилучення у перекладі морфологічних категорій.
5. Переклад тексту.

Тема 7. Синтаксичні перетворення у тексті. Транспозиція, членування, об'єднання. Цілісне перетворення.

1. Застосування транспозиції у словосполученнях та сполученнях слів (зокрема в асиндетичних іменникових конструкціях).
2. Застосування транспозиції на рівні речення (простого та складного).
3. Застосування членування та об'єднання на синтаксичному рівні (заміна структурного типу речення).
4. Перетворення, що потребують заміни комунікативного типу речення.
5. Переклад тексту.

Тема 8. Граматичні аспекти перекладу: узагальнення.

1. Виконання вправ на застосування лексико-граматичних і синтаксичних трансформацій.
2. Переклад тексту.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Практичний курс перекладу» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості підсумкового контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів.

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, робота в парах таміні-групах.

Методи письмового контролю: підсумкове письмове тестування.

Методи самоконтролю: самостійна оцінка своїх знань, самоаналіз.

Контроль успішності студентів здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю:

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Семестр 5		Семестр 6	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	8	8	8	8
Робота на практичному занятті	10	8	80	6	80
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Максимальна кількість балів		-	123	-	123
5 семестр: Розрахунок коефіцієнта: 100 / 123 = 0,81		6 семестр: Розрахунок коефіцієнта: 100 / 123 = 0,81			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів передбачає планове виконання ними наступних завдань: написання доповіді на певну тему; переклад англомовного фрагменту тексту українською мовою.

5 семестр

Змістовий модуль 1.

Виконати самостійний переклад тексту мас-медіа обсягом 600 знаків. Проаналізувати лексичні та лексико-семантичні трансформації, що застосовані у перекладі. (10 балів).

6 семестр

Змістовий модуль 2.

Виконати самостійний переклад тексту мас-медіа обсягом 600 знаків. Проаналізувати лексико-граматичні та синтаксичні трансформації, що застосовані у перекладі. (10 балів).

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Суть підготовки студентами самостійного творчого завдання передбачає перевірку володіння відповідною лексикою та граматичними структурами, дотримання стилю завдання, що виконується; демонстрація якісного володіння базовими техніками перекладу.

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
5 семестр			
Модуль 1	Повідомлення з теми, рекомендованої викладачем	10	III-VI
Разом		10 балів	
6 семестр			
Модуль 2	Переклад англомовного фрагменту тексту українською мовою	10	I-V
Разом		10 балів	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмове завдання.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає переклад тексту з англійської мови .

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: усна відповідь на теоретичне питання, письмове завдання.

Тривалість проведення: 40 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання: екзаменаційний білет включає 1 теоретичне питання та короткий фрагмент тексту для перекладу та аналізу.

6.5 Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю:

1. Труднощі перекладу власних та географічних назв.
2. Застосування транскрипції у перекладі назв.
3. Застосування транслітерації у перекладі назв.
4. Застосування традиційної репродукції у перекладі назв.

5. Труднощі перекладу інтернаціоналізмів та запозичень.
6. Труднощі перекладу термінів.
7. Калькування у перекладі інтернаціоналізмів та термінів.
8. Труднощі перекладу стійких та ідіоматичних виразів.
9. Еквівалентний підхід у перекладі стійких та ідіоматичних виразів.
10. Аналоговий підхід у перекладі стійких та ідіоматичних виразів.
11. Описовий переклад для стійких та ідіоматичних виразів. Компенсація у перекладі стійких та ідіоматичних виразів.
12. Застосування конкретизації у перекладі лексичних одиниць.
13. Застосування генералізації у перекладі лексичних одиниць.
14. Застосування модуляції у перекладі лексичних одиниць.
15. Лексичні та морфологічні конструкції, що потребують антонімічного перекладу.
16. Принципи застосування антонімічного перекладу
17. Переклад часових конструкцій.
18. Переклад конструкцій активного та пасивного стану.
19. Переклад умовних конструкцій.
20. Граматична заміна, додавання та вилучення у перекладі морфологічних категорій.
21. Застосування транспозиції у словосполученнях та сполученнях слів (зокрема в асиндетичних іменникових конструкціях).
22. Застосування транспозиції на рівні речення (простого та складного).
23. Застосування членування та об'єднання на синтаксичному рівні (заміна структурного типу речення).
24. Застосування цілісного перетворення на синтаксичному рівні.
25. Перетворення, що потребують заміни комунікативного типу речення.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за столальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перекладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (5,6 семестр)

Разом: 60 год. практичні заняття – 32 год. , самостійна робота – 24год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль (залік)

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Лексичні аспекти перекладу: транскодування, лексико-семантичні трансформації та їхнє практичне застосування.				Граматичні аспекти перекладу. Лексико-граматичні та синтаксичні трансформації, їхнє практичне застосування.			
К-ть балів за модуль*	123				123			
Години	4	4	4	4	4	4	4	4
Теми практичних занять, к-сть балів за п/з	Т.1. Переклад власних та географічних назв. Транскодування. (22 бали)	Т.2. Переклад інтернаціоналізмів, запозичень, термінів. Калькування. (22 бали)	Т.3. Переклад стійких та ідіоматичних виразів. Компенсація. (22 бали)	Т.4. Лексико-семантичні перетворення у тексті. Конкретизація. Генералізація. Модуляція. (22 бали)	Т.5. Антонімічний переклад на лексичному і морфологічному рівні (22 бали)	Т.6. Переклад морфологічних категорій (час, стан тощо). Граматична заміна, додавання, вилучення. (22 бали)	Т.7. Синтаксичні Перетворення У Тексті. Транспозиція, Членування, Об'єднання. Перетворення (22 бали)	Т.8. Граматичні аспекти перекладу: узагальнення. (22 бали)
Самостійна робота	10 (2x5)				10 (2x5)			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів				Модульна контрольна робота 2 25 балів			
Підсумковий контроль	Залік				Залік			

*Кількість балів за модуль вираховується за навчальну діяльність

8. Рекомендовані джерела

Базові

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу: аспектний переклад: Підручник. Вінниця: «Нова Книга», 2017. 448 с.
2. Routledge Encyclopedia of Translation Studies (Third Edition). / Edited by Mona Baker and Gabriela Saldanha. / Publisher: Routledge, 2020. – 900 p. ISBN: 978-1-138-93333-0 (hbk); ISBN: 978-1-315-67862-7 (ebk)
3. Longman Dictionary of Contemporary English, 6th edition. / Pearson Education Limited, 2016. – 2161p.

Додаткові

1. Mona Baker. In Other Words: A Coursebook on Translation (3rd Edition). Publisher: Routledge (3 edition), 2018. – 390 p.
2. Stella Cragie, Ann Pattison. Translation: A Guide to the Practice of Crafting Target Texts. NY: Routledge, 2019. – 168 p.
3. Marc Orlando. Training 21st century translators and interpreters: At the crossroads of practice, research and pedagogy. Frank & Timme, 2016. – 156 p.